

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РК XXXV. Ч. 121. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 26. мая, 1927.

VOL. XXXV. No. 121. Jersey City, N. J., Thursday, May 26, 1927.

THREE CENTS

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ФОРМАЛЬНЕ
ЗАПРОШЕННЯ НА РОЗОРУЖНУ
КОНФЕРЕНЦІЮ

ТРИ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ ВІДБУТИ П В ЖЕНЕВІ 20. ЧЕРВНЯ.

ВАШИНГТОН, 24. мая. — Сейтновий департамент подав офіційно до публічного відома, що американський уряд вислав нині урядові записки на конференцію для обмеження морських збройних. Конференція має початися в Женеві дня 20. червня.

В конференції возьмуть офіційно участь Америка, Англія і Японія. Італія та відвід Франція будуть брати участь не офіційно.

Конференцію буде проводити Америка.

ФУЛЕР НЕ ХОЧЕ ВСТАНОВИТИ КОМІСІЇ ДЛЯ СПРАВИ
САКА І ВАНЦЕТТИ.АЛЕ ДАЛІ ВЕДЕ САМІЙ СЛІДСТВО І ПЕРЕСЛУХУЄ
ПРИСЯЖНИХ СУДІВ.

БОСТОН, 24. мая. — Губернатор Фулер заявив, що він не може вдовольнити домагами деяких кругів, щоб встановити для розслідування справи Сака і Ванцетти особну комісію. Губернатор каже, що цього не дозволяє закон сейту.

Замість цього він далі веде слідство в сій справі, покладаючи до себе на переслухання дальших присяжних судів, допитуючи їх за справу, тощо. В сій спосіб переслухав він нині 5 присяжних судів, але їх заяви держаться в тайні. Переслухано теж деяких свідків, які стояли за невинністю обжалованих.

НОВИЙ ТОРНАДО В СТЕЙТІ МЕЗУРЕ.

НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ЖЕРТВ ПОВЕНІ ЗІБРАНО БЛИЗЬКО
14 МІЛІОНІВ ДОЛАРІВ.

ВАШИНГТОН, 24. мая. — Околиці Ст. Джозефа, у стейті Меzure, навістив сильний торнадо, наробивши в місті шкоди на 150,000 доларів. Стежка торнадо не була ширша як на пів баку та якої півтора милі завдовжки.

Червоний Хрест подає, що на допомогу для жертв повені ріки Міссісіпі зібрано досі 13 мільйонів 962 тисячі доларів. Червоний Хрест робить тепер тажж зусилля, щоб не допустити до поширення серед вітківців пошехних негуд.

3 Нью Орліанса доносять, що коло місцевості МекКрі приралаеса тама над рікою Міссісіпі та протрвала знова з домів коло 100,000 людей. Ріка почала вже опадати.

ЗВІСНИЙ ПРОПОВІДНИК КРИТИКУЄ СІОЇЗМ.

НЬО ЙОРК, 24. мая. — Др. Гарі Емерсон Фоздін, відомий баптистський проповідник містеріа, вилосюс тут в одній баптистській церкві відкрит про свої спостереження про Палестину, в котрій він побував недавно кілька місяців. Найбільше цікаві речі з його відкриття жидівської держави в Палестині, що стремить сотворити жидівську державу в Палестині.

На основі власних спостережень заявляє др. Фоздін, що сіоїзм жене протиском дорогою до страшний руїни і трагедії. В ньому є велика порція шовінізму, який хоче довести до того, щоб Араби винеслися з Палестини, а на ділі доводити до ворожені Араби проти Жидів. Др. Фоздін каже, що він не має найменшого сумніву, що сіоїзм доведе до страшний трагедії. Причиною сього трагедії буде з другого боку шутуче підтримку сионізму гіршими із зовні. Се покладає на зовнішню допомогу мусить колись довести країну до руїни.

ДУХОВЕНСТВО БУДЕ ВЕСТИ КАМПАНІЮ ПРОТИ
ПРОГИБІШІ.

НЬО ЙОРК, 24. мая. — Церковне Товариство Тверезости при протестантській єпископальній церкві постановило не тільки осудити прогібівний закон та зайнятися за поворотом до добровільної тверезости, але й порадити проповідникам сеї церкви повести живу агітацію проти прогібівші, як справді шкідливою для заведення дійсної тверезости. Церква має тепер пробувати нахилити законодавців до обмеження прогібівного закона.

ПРИСЯЖНИЙ СУДДЯ ПРОТИ ОБЧЕННЯ ЛАВИ.

НЬО ЙОРК, 24. мая. — Небувала ситуація виринула в місцевім стейтовім суді, коли начальник лави присяжних судів, що судила якусь паво Бертю Лейлі за крадіж, заявив судді, що лави присяжних признала обжаловану винуватою, а відтак один з присяжних судів заявив, що він голосував за невинність. Суддя приказав присяжним піти ще раз на наради, але вони таки не могли дійти до одного вислуду, як се приказав закон. Тоді суддя був примушений лаву присяжних розв'язати/висловлюючи при тому погляд, що система присяжних судів не відповідає, та що за оречення лави повинна уважатися опінія більшости присяжних.

ПОПАДИ НА СЛІД АЕРОПЛА-
НУ ПІНЕДА.

ЛОНДОН, 23. мая. — По радію подано, що вітрильний корабель Олафід тягне недалеко Азорських островів останній аероплан Пінеда, що летів з Нової Фуналії до Азорів, продовжуючи свою подорож довкола світа.

ГЕНЕРАЛ ЧЕНГ ВІДНОСИТЬ
ПОБІДИ.

ПЕКИН, 23. мая. — Полудневі армії посувають на всіх фронтах вперед. Генерал Ченг скріпив свої сили і окружає ворожі армії зі всіх боків.

ЗА ЩО БОРЯТЬСЯ УКРАЇНСЬ-
КІ МАСИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Дня 14. квітня ц. р. відбулися в Тиса-Улаку двохрих збори, на яких прийнято такі резолюції: 1. чиморські переведення в життя повної автономії; 2. переведення дефінітивної границі між Словаччиною і Закарпатською Україною; 3. негальне переведення земельної реформи. Май дальшим домагами є такі: щоб змінити закон за забезпечення робітників і слуг, який є скільки шкідливий як для робітників і слуг, так і для хазібадників; щоб податок від винайму домів не вносив 60%, бо то обтяжує головні бідних льодарів; щоб не платити оплати від зарплати до власного ужитку худобини; щоб в свята не побило до судів і щоб неслили визнання нема релігійні і наційні, була задержана і на Закарпатській Україні, як давніше.

СИКАТУРИ ПОЛЬСЬКОЇ
ПОЛІЦІЇ.

У Войнилові українські товариства набули власний будинок з гарною саєною. Цей забуток став сідло в очах адміністрації і поліційної влади. Власті заборонили уживати саї, доки повітова влада не дасть своєї оцінки, що саля є відповідна до публічного ужитку, до відбавування в сії представств, зборів і т. п. Заповідає комісія не спілкується, а війнильські громадяни, маючи власний дім і власну саєю, через сикатури поліції не мають змоги користуватися нею.

КРОВАВА РОЗПРАВА РУМУН-
СЬКИХ ЖАНДАРМІВ.

З Кишенева прийшла відомість, що в бесарабській місцевості над Прутом прийшло, по всякій правдоподібності в зв'язку з переведеною там перепишкою населення, на другий день Великоднього свята до кровавої боротьби між жандармами і населенням. Коли мешканці розоружили одного жандарма, інші жандарми почали стріляти до маси. Забито дві жінки, а багато селян ранено. Близькі відомості ще нема.

П'ЯТНИСТИЙ ТИФ В БЕСА-
РАБІ.

В багатому повітх Бесарабі шириться епідемія п'ятнистого тифу. В одній лише громаді за один день заново 18 нових випадків.

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА
НА 1928 РІК.

Проститься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бізнесменів, як купців, рієд-естейтменів, контракторів та інших професіоналістів підприємців в усіх містах Зауценх Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союзу на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Домові і інші підприємства.

Також, де є українсько-американські школи з правом прилюдности.

Вкінці усі українські культурні товариства і інституції (як музичні школи, хори, театри) і громадські установи (клуби, товариства).

Просимо поспішитися з прикладом. Реченьць до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кожного громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазубно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союзу через цілий рік. Адресувати:

"СВОБОДА"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союзу.

НАПІНКА КУЗІВІВ НА УКРА-
ЇНЦІВ.

В органі Кузівів (ч. 8.), який видає посати Шумулю, читаємо між инимим слідує:

"В так званій Буковині, яку передчас замешували самі Румуни, мешкають тепер самі жиди, між якими найнебезпечнішим є Українці, бо вони неперіодично і вічно незадоволені. Інтеграція і часи на роду в великій мірі національною свідомі і працюють горько-во над здійсненням їх національного ідеалу — вітної України.

"Мусимо зачати систематичну національно-державну політику. Зручності і адеціоналізації українського елементу є справою існування і миру для нашої держави. Погляд легкого, що Українці могли бути добрим румунським громадянином, а великою помилкою. Відповідна колонізація відлучених областей румунськими елементами полудневої Буковини — це перше усяля, без котрого ніколи не осягнемо нічого.

Так пишуть проти Українців ті, які, засновивши фразими, пайшли і май Українцями своїх прихильників.

МАСОВІ АРЕШТИ НА ПІД-
КАРПАТТІ.

На цілім Підкарпатті, головні в Лодинцях, Станіславщині і Стрийщині переведено масові труси і арештування. По інформації польської преси, яка говорить про зліквідацію цілої українсько-комуністичної шайки, арештовано кількадесят осіб. Берлінські часописи подають число арештованих на 150 осіб. Причина арештувань не відома.

ЯК ПЕРЕВОДИТЬСЯ ПЕРЕ-
ПИСЬ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У
РУМУНІ.

В час народної переписи, яка тепер відбувається, румунські власті кладуть великий натиск на національне питання. В анкеті замість питання про національність поставлено питання про "етнічне" походження. З приводу того заступник міністра внутрішніх справ Буціну заявив представникам преси, що в переписі залежить адала на тім, щоб виразити скільки є Румунів, котрі по своїй невідомості уважають себе Українцями або Росіянами. В одній Буковині, каже Буціну, українців понад 200,000 Румунів, помімо того, що вони мають румунський характер і румунське походження; народна перепись повинна показати, що в Румунії нема національних мешкоств.

Так говорить боярський міністер Буціну, а часописи додано, що по всіх українських землях під Румунією діються нечувані надухиття, так що по-се Кракаля змушує до предостереження міністрів Австрії і до міністра внутрішніх справ Гогі з телеграмою, в якій каже: "При переведенні переписи на українських землях діються страшний надухиття. Всіх Українців випускється проти їх волі як Румунів. Серед українського населення панує страшне обурення".

КРОВАВЕ ТРАВНЄВЕ СВЯТО
В ПОЛЬЩІ.

Як давними роками, так і цього року на цілому терені Польщі зокрема на західно-українських землях поліційні власті перевели солідні масові труси і арештування. Є це старий спосіб очистити робітників ряди з непевних для влади елементів, щоб запевнити собі спокійний перебіг 1-маєського свята.

У Львові цього року арештовано пропорційно не багато, бо всі визначні робітники, напевні досвідом попередніх літ, тільки тому, щоб оминувати міст Польщі відли паширні авта, а в погтовію стояли поліційні відділи з румунськими гранатами, — свято 1-го травня було кривавим святом. В Варшаві і Лодзі прийшло до адуцих білок між демонстрантами і поліцією, при чім ранено й арештовано багато людей. В Бересті Литовських поліція старалася розігнати робітничий похід, при чім арештовано кілька осіб. Коли демонстранти хотіли звільнити арештованих, поліція дала до маси салву, від якої одна особа вбита, а три тяжко ранені.

Близьких відомостей про перебіг 1-маєського свята в цілій Польщі ще не маємо, але й ці відомості, що в Польщі соціаліста Пясульського вестити робітничі свята зазначено кривавими саїдами.

АНГЛІЯ ЗРИВАЄ З СОВІТАМИ

ПРЕМ'ЄР БОЛДВІН ОГолошує в ПАРЛЯМЕНТІ ВИСЛІД
РЕВІЗІЇ СОВІТСЬКОЇ КООПЕРАТИВНІ АРКОС. — ОБВИНУ-
ВАЧУЄ МОСКВУ О ПРОТИРЕЛІГІНУ АГІТАЦІЮ.

ЛОНДОН, 24. мая. — Всі сидженія в парламенті були заповнені, коли заявив прем'єр Болдвін, щоб полати послам вислуд дохождє над забраними в совітській кооперативній Аркос матеріалами. Болдвін подає, що совітська кооперативна була агентурою московської протибритської пропаганди. Се своє твердження ставлять він доказати на підставі скопфікованих документів, які цитує. Прем'єр поширяє свій зв'яз в той спосіб, що проголошує цитати з інших документів, добутих в Китаю і в других краях, з яких виходить, що совіти підкопують Англію на кождім кроці. Подібна агітація була ведена різнож і проти Америки, а відповідала на це документи вислав англійський уряд до Вашингтону.

Цілої бесіді слухали консервативні послы з апетитом відлком, зокано собі справу з її жити, бо отсе ршляється kwestія зривання зносин між Англією а совітами. Робітничі послы слухали і пласкувалися іронічно. Болдвін зазначає при кінці своєї бесіди, що уряд рішє зривати з совітами зносини та відкапати з Москви свого посла.

АМЕРИКАНЦІ ВИТАЮТЬ ЛИНДБЕРГА.

ПАРИЖ, 24. мая. — 25,000 людей, головні самх Американців обступили вулицю довкола Американського Клубу, щоб кинути оком на молодого Линдберга, коли буде їхати з амбасадором Герриком на лонч. В лончі одначе могли взяти участь тільки 600 осіб. Робітники, що знаходилися на руштованій біл будові коменції, що була в сусідстві клубу, перестали робити і заявили, що відійдуть від роботи, як не виїде на балкон Линдберг і не покажеться людям і їм самим, бо і вони хотіли побачити його живий образ. Линдберг, почувши це, перервав лонч і виїшов на балкон, публіка піднесла тисячі оклики, а задоволені робітники махнули до Линдберга шапками та вернули відволені до роботи.

Як вертав до стоа, зявсь з присутних жінок обняла його і поцувала, а другі жінки жалісно і звисно пригладдали тій події, яка захопила Линдберга так дуже, що довго не сходила червоність з його лиця.

Линдберг буде мабути в Паризі яких десь днів, а описля вертає до Америки, бо вже стужився за нею. Можливо, що верне він на военній американський корабль. Передом зложити він візиту королям: Бельгійському і англійському.

АЕРОПЛАВНОВІ "ТЕКСИ" В НІМЕЧИНІ.

БЕРЛІН, 24. мая. — В Дортмунді стоїть "тексі ч. 1". Є це аероплан, який відледе подорожнього до якої то хоче місцевості в Німеччині чи-я Середущій Європі. Є це перша спроба і коли вона покажеться а фінансовою боку практичною і корисною, буде заведена а Німеччині правильна комунікація аеропланами на такий спосіб, як колись їздили кінними фіакрами.

ПІНЕДО ЖИВИЙ.

ЛИСБОНА, 24. мая. — Коли розійшлася вістка, що бачили вітрильний корабель, який тягула аероплан Пінеда, як побовлялися за сауду відомого італійського летуна. Сам Муссоліні вилитався телефоном через цілу цію про відомості про него. Вікний повідомлення його, що Пінеда живий і находитися в файлах на Азорських островах. Пінеда був змушений перервати свою подорож, будучи вже недалеко своєї цілі. Спускаючися на море, не потерпіл Пінеда ніякої шкоди, різнож і його аероплан.

ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ЛІГИ НАШОЇ.

БЕРЛІН, 24. мая. — В Берліні розпочався конгрес Міжнародної Федерації Товариств Ліги Нації, в якім беруть участь 300 відпоручників різних держав і народів. Конгрес буде радий в німецькому парламенті. Німецький уряд зголюсся на руки секретаріату Ліги свої жалоби щодо охорони німецьких меншостей в Польщі, Італії, Румунії і других краях. Внеси вони різнож скаргу Мельхорського Округа, замешкалого Німцями проти Литви за порушення національних німецьких прав. Як видно з тих жалоб і других, справа національних меншостей в Європі буде найважливішою справою, яка буде предметом нарад того Конгресу.

У ВІДНІ ВИКРАДАЛИ ДИПЛОМАТИЧНІ ДОКУМЕНТИ НА
ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

ВІДЕНЬ, 24. мая. — Відень має велику аферу, в яку будуть вмішані різні уряди. Афера та має свій початок у усуненню кількох урядовців з австрійського уряду закордонних справ, яких обжаловано о продажу секретних урядових документів. Тепер виявляється, що продалома совітському посольству не тільки документи, які прислав австрійський посол в Паризі до свого уряду у Відні, але продалома різним другим урядам цілу масу різних секретних документів, які представляли певну вартість для тих урядів з огляду на їх інформації. Слїдство в сій справі, що Роберт Зваржель, що був директором канцелярії департаменту міністерства справ закордонних, має підобрати кілька до секретного сховку, звідки витягав всі секретні документи і відбавляв їх та при допомозі своїх жінок продав, кому треба за грубі тисячі доларів. Вся переписка різних держав в справі акції проти большевицької пропаганди була андана большевиками. Ті папери знайдено при реалі.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

Заряд Спілки.

